

Europska
komisija

CASP2022

Koordinirane aktivnosti
za sigurnost proizvoda

Putni
adapteri

Završno
izvješće

Sadržaj

Sadržaj	2
Popis kratica	2
Izvršni sažetak	3
1. dio	
1. Pregled aktivnosti	4
1.1. Uključena tijela za nadzor tržišta (TNT-ovi)	4
1.2. Obuhvaćeni proizvodi i kriteriji ispitivanja	4
1.2.1. Obuhvaćeni proizvodi	4
1.2.2. Kriteriji ispitivanja	5
2. Uzorkovanje i ispitivanje	5
2.1. Raspodjela i kanali uzorkovanja	5
2.2. Postupak ispitivanja	6
3. Rezultati ispitivanja	6
3.1. Pregled rezultata ispitivanja i glavni nalazi	6
3.2. Rezultati po odredbi	7
3.3. Rezultati po vrsti proizvoda	7
3.4. Zaključci o rezultatima ispitivanja	8
4. Procjene rizika i mjere	9
4.1. Rezultati procjene rizika	9
4.2. Korektivne mjere	9
5. Zaključci i preporuke	10
5.1. Zaključci	10
5.2. Preporuke za dionike	10
2. dio	
1. Što je CASP?	12
Uloge i odgovornosti	
2. Plan rada za aktivnosti povezane s određenim proizvodom	13
3. Alati i procesi za aktivnosti povezane s određenim proizvodom	14

Popis kratica

KRATICA	OPIS
AOP	Aktivnost povezana s određenim proizvodom
CASP	Koordinirane aktivnosti za sigurnost proizvoda
EGP	Europski gospodarski prostor
EK	Europska komisija
EU	Europska unija
GPSD	Direktiva o općoj sigurnosti proizvoda (2001/95/EZ)
GU JUST	Glavna uprava Europske komisije za pravosuđe i zaštitu potrošača
IEC	Međunarodna elektrotehnička komisija
LVD	Direktiva o niskom naponu (2014/35/EU)
RAPEX	Sustav brze razmjene informacija
Smjernice RAPEX	Odluka (EU) 2019/417
SPR	Smjernice za procjenu rizika
TNT	Tijelo za nadzor tržišta

Izvršni sažetak

Ciljevi aktivnosti

Projektima koordiniranih aktivnosti za sigurnost proizvoda (CASP) svim tijelima za nadzor tržišta iz zemalja Europske unije (EU) / Europskog gospodarskog prostora (EGP) omogućuje se suradnja u jačanju sigurnosti proizvoda stavljenih na jedinstveno europsko tržište. Ova aktivnost bila je usmjerena na putne adaptere. Proizvodi su uzorkovani i ispitani prema zajednički dogovorenim kriterijima u europskom laboratoriju koji su odabrali uključeni TNT-ovi.

Obuhvaćeni proizvodi

Obuhvaćeni proizvodi bili su **jednostavni i univerzalni putni adapteri**.

Glavni kriteriji ispitivanja

Plan ispitivanja uključivao je odabir odredbi iz standarda IEC 60884-2-5:2017 Utikači i utičnice za kućanstvo i slične svrhe – dio 2-5: posebni zahtjevi za adaptere (koji imaju Prilog AA, Putni adapteri). Standard se primjenjuje zajedno sa standardom IEC 60884-1:2002, Amandmanom 1:2006 i Amandmanom 2:2013 Utikači i utičnice za kućanstvo i slične svrhe – 1. dio: Opći zahtjevi.

Rezultati

- Od 73 putna adaptera, njih 58 nije ispunilo najmanje jedan od zahtjeva iz plana ispitivanja.
- Dokazano je da su svi putni adapteri otporni na abnormalnu toplinu i požar, što ukazuje na značajno poboljšanje u usporedbi s prethodnim CASP projektima o električnim uređajima.
- Ispitivanja označavanja za upozorenja, oznake i upute koje su provela tijela za nadzor tržišta pokazala su da 62 uzorka od njih 73 ne ispunjavaju zahtjeve navedene u planu ispitivanja. Putni adapteri dizajnirani su samo za privremenu upotrebu, a važno je da potrošači imaju sve potrebne informacije kako bi razumjeli kako sigurno upotrebljavati proizvode.

Ključne preporuke

Za potrošače

- Kupujte samo iz pouzdanih maloprodajnih kanala.
- Pažljivo pročitajte upozorenja, oznake i upute te ih se pridržavajte.
- Nemojte preopterećivati adaptere.
- Provjerite odgovara li mrežni priključak vašem uređaju.
- Putni adapteri služe samo za privremenu upotrebu.

Za gospodarske subjekte

- Poduzmite korake da biste provjerili jesu li proizvodi ispravno ispitani.
- Upoznajte svog dobavljača.
- Obratite pozornost na cjelovitost i točnost upozorenja, oznaka i uputa.

Za tijela za nadzor tržišta

- Putne adaptere držite pod nadzorom: električni uređaji ispitani su u različitim projektima CASP-a,¹ rezultati pokazuju da velik broj uzoraka nije ispunio zahtjeve definiranih planova ispitivanja.
- Vizualna provjera upozorenja, oznaka i zahtjeva s uputama može dati početnu naznaku kvalitete proizvoda.

Zaključci

Rezultati ispitivanja pokazali su da 79 % ispitanih uzoraka nije ispunilo najmanje jedan od zahtjeva provedenih električnih i mehaničkih ispitivanja te su pokazali da postoji barem jedna neusklađenost povezana s upozorenjima, oznakama i uputama.

U kampanji ispitivanja otkriven je širok raspon neusklađenosti koje povećavaju rizik od strujnog udara koje, među ostalim, uključuju: rolete kojih nema ili su neučinkovite; izloženost pinovima utikača pod naponom; neprikladni načini uzemljenja.

Na temelju ishoda ove aktivnosti povezane s određenim proizvodom tijela za nadzor tržišta objavila su šest obavijesti u sustavu Safety Gate (na čekanju je još sedam obavijesti). Među glavnim mjerama poduzetima u vezi s proizvodima koji nisu ispunjavali zahtjeve, 12 proizvoda opozvano je od krajnjeg korisnika s tržišta, dva su povučena s tržišta, a za pet proizvoda tijela za nadzor tržišta naložila su zaustavljanje prodaje.

¹ Baterije su ispitane u CASP-u 2019: <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/caspBatteries>;
 Punjači su ispitani u CASP-u 2019: <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/caspChargers>;
 Kabeli su ispitani u u CASP-u 2020: <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/casp2020Cables>.

1. Pregled aktivnosti

1.1. Uključena tijela za nadzor tržišta (TNT-ovi)

U aktivnosti povezanoj s određenim proizvodom (AOP) Putni adapteri sudjelovalo je ukupno 10 tijela za nadzor tržišta iz osam država članica EU-a.

Tablica 1 – Popis uključenih tijela za nadzor tržišta

ZEMLJA	TNT
Cipar	Služba za zaštitu potrošača, Ministarstvo energetike, trgovine i industrije Odjel za električne i mehaničke usluge, Ministarstvo prometa, komunikacija i radova
Finska	Finska agencija za sigurnost i kemikalije (Tukes)
Francuska	Glavna uprava za carine i neizravne poreze
Irska	Povjerenstvo za zaštitu tržišnog natjecanja i zaštite potrošača
Malta	Malteška uprava za zaštitu tržišnog natjecanja i potrošača
Njemačka	Okružna vlada Düsseldorfa Okružna vlada Kölna
Poljska	Ured za zaštitu tržišnog natjecanja i potrošača
Švedska	Nacionalni odbor za električnu sigurnost

1.2. Obuhvaćeni proizvodi i kriteriji ispitivanja

1.2.1. Obuhvaćeni proizvodi

Tijela za nadzor tržišta složila su se da će ograničiti obuhvaćene proizvode na jednostavne i univerzalne putne adaptere. Jednostavan putni adapter pokriva samo određeno područje i obično je manje veličine. Po svojoj definiciji sastoji se samo od utikača iz jednog nacionalnog sustava u utičnici drugog nacionalnog sustava. „Višestruki“, „složeni“ ili

„univerzalni“ putni adapteri, koji se sastoje od jedne ili više utičnica koje se mogu povezati s drugim utikačima preko elektromehaničkog prekidača, često omogućuju upotrebu adaptera u više zemalja, a ponekad čak i u svim zemljama svijeta. Univerzalni putni adapter redovito je glomazniji od jednostavne verzije.

1.2.2. Kriteriji ispitivanja

S obzirom na to da trenutno ne postoji ujednačena norma koja posebno obuhvaća ove proizvode, tijela za nadzor tržišta i tehnički stručnjak usuglasili su se da će u plan ispitivanja uključiti zahtjeve norme IEC-a 60884-2-5:2017 Utikači i utičnice za kućanstvo i slične svrhe – dio 2.-5.: Posebni zahtjevi za adaptere (koji ima Prilog AA, Putni adapteri). Ovaj se standard koristi zajedno s IEC 60884-1:2002, izmjenom 1:2006 i izmjenom 2:2013 Utikači i utičnice za kućanstvo i slične

namjene - 1. dio: Opći zahtjevi. Proizvodi u uzorku ispitani su u odnosu na odabir odredbi navedenih u *tablici 2*.

Osim laboratorijskih ispitivanja, tijela za nadzor tržišta provjeravala su i prateća upozorenja, oznake i upute na svojim nacionalnim jezicima. Tehnički stručnjak pripremio je kontrolni popis s glavnim zahtjevima kako bi tijelima za nadzor tržišta pružio dodatne smjernice.

Tablica 2 – Plan ispitivanja

Standard IEC 60884-2-5:2017 Utikači i utičnice za kućanstvo i slične namjene – dio 2.-5.: Posebni zahtjevi za adaptere

ODREDBA	ZAHTJEV
6	Naponi
7	Klasifikacija
8	Obilježavanje
9	Provjera dimenzija
10	Zaštita od strujnog udara
11	Uzemljenje
14	Konstrukcija adaptera
17	Otpornost na izolaciju i električna snaga
18	Rad kontakata za uzemljenje
22	Sila potrebna za povlačenje utikača
24	Mehanička čvrstoća
25	Otpornost na toplinu
28	Otpornost na abnormalnu toplinu, vatru i praćenje (ispitivanja praćenja nisu provedena za CASP2022)

2. Uzorkovanje i ispitivanje

2.1. Raspodjela i kanali uzorkovanja

Uzorkovanje je provedeno na temelju prethodnog izbora svakog tijela za nadzor tržišta, a u skladu s osobitostima svakog tržišta. Tijela za nadzor tržišta prikupila su ukupno 73 uzorka i poslala ih

u laboratorij na ispitivanje. Uzorkovanje je provedeno na internetu (16 %) i u fizičkim trgovinama (84 %).

Tablica 3 – Broj uzoraka koje su prikupila uključena tijela za nadzor tržišta

ZEMLJA	TNT	JEDNOSTAVNI PUTNI ADAPTER	UNIVERZALNI PUTNI ADAPTER
Cipar	Služba za zaštitu potrošača, Ministarstvo energetike, trgovine i industrije	4	3
	Zavod za elektrotehniku i strojarstvo, Ministarstvo prometa, veza i radova	1	7
Finska	Finska agencija za sigurnost i kemikalije (Tukes)	3	4
Francuska	Glavna uprava za carine i neizravne poreze	2	0
Irska	Povjerenstvo za zaštitu tržišnog natjecanja i zaštite potrošača	4	6
Malta	Malteška uprava za zaštitu tržišnog natjecanja i potrošača	4	5
Njemačka	Okružna vlada Düsseldorfa	1	2
	Okružna vlada Köln	3	2
Poljska	Ured za zaštitu tržišnog natjecanja i potrošača	8	4
Švedska	Nacionalni odbor za električnu sigurnost	7	3
UKUPNO		37	36

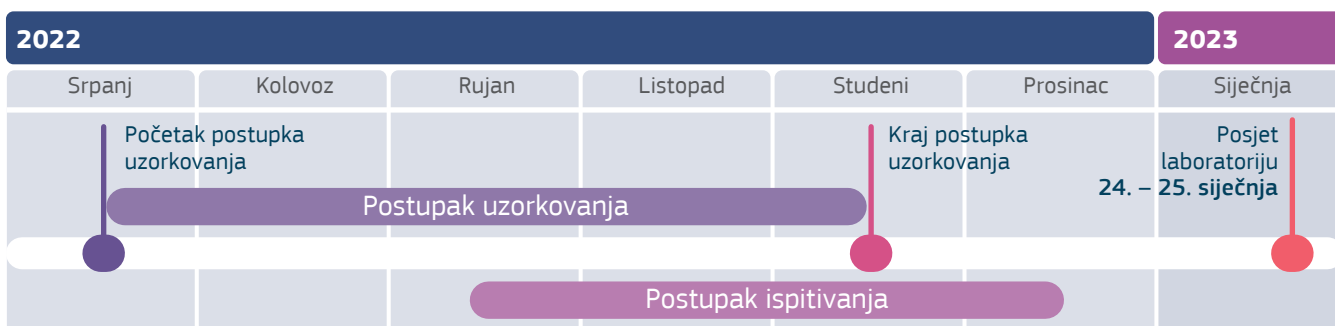
2.2. Postupak ispitivanja

Ispitni laboratorij za ovu aktivnost odabran je u okviru natječajnog postupka raspisanog u svibnju 2022. godine. Specifikacije natječaja poslane su u 54 laboratorija u EU-u/EGP-u koji su utvrđeni u skladu sa strategijom projektnog tima za uključivanje laboratorija. Od svakog laboratorija zatraženo je da dostavi ponudu, uključujući elemente navedene u natječajnoj dokumentaciji, kao što su detaljne informacije o cijenama i prateći dokumenti u kojima se navode dokazi o certificiranju, relevantno iskustvo stručnjaka i izvješća o ispitivanju. Četiri laboratorija dostavila su ponudu u zadanom roku. Na temelju cjelovitosti i konkurentnosti ponude, prethodno su odabrana tri laboratorija koja su pozvana na razgovor kako bi se dodatno raspravilo o njihovoj ponudi. Tijekom međusastanka tijelima

za nadzor tržišta predstavljene su usporedne analize tehničke kvalitete i financijskih aspekata ponuda dobivenih od laboratorija. Tijela za nadzor tržišta odabrala su laboratorij koji je dobio najveći broj konačnih bodova na temelju kvalitete i financijske konkurentnosti njihove ponude.

Nakon odabira laboratorija tijela za nadzor tržišta dobila su dva mjeseca da prikupe uzorke i pošalju ih u laboratorij. Postupak uzorkovanja produljen je kako bi se tijelima za nadzor tržišta omogućilo uzorkovanje dodatnih proizvoda. Tijekom postupka ispitivanja nije bilo kašnjenja i dovršen je 12. prosinca 2022. Posjet laboratoriju održan je 24. i 25. siječnja 2023.

Slika 1 – Kronologija postupka uzorkovanja i ispitivanja

3. Rezultati ispitivanja

3.1. Pregled rezultata ispitivanja i glavni nalazi

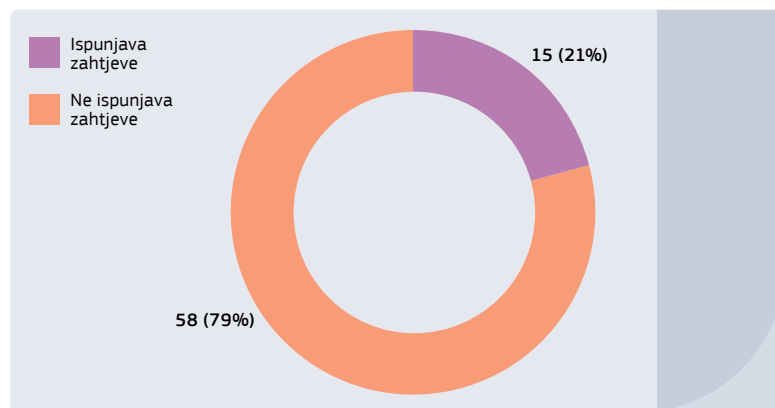
Ukupno 15 uzoraka od 73 uzorka koje je laboratorij ispitao ispunilo je sve zahtjeve definirane u konačnom planu ispitivanja, kako je prikazano na slici 2.

Većina uzoraka (84 %) kupljena je u fizičkim trgovinama. Nije bilo veće razlike u rezultatima ispitivanja na temelju maloprodajnog kanala: 83 % uzoraka prikupljenih na internetu i 79 % uzoraka prikupljenih u fizičkim trgovinama nije ispunilo zahtjeve plana ispitivanja.

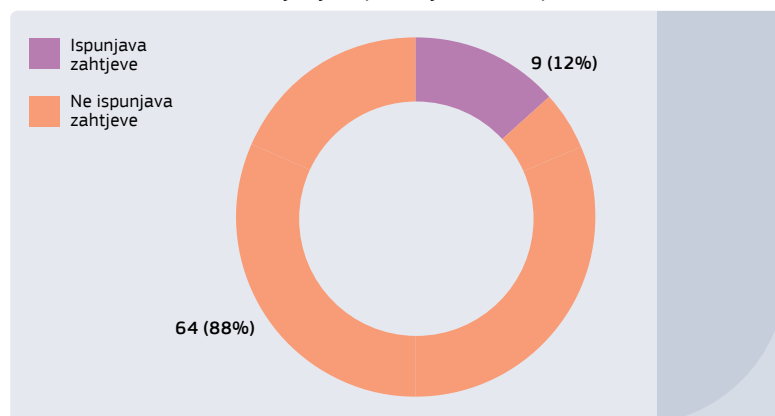
Tijela za nadzor tržišta provela su provjere upozorenja, oznaka i uputa na svojim nacionalnim jezicima. Od 73 uzorka, njih 62 nisu ispunila zahtjeve. Najčešća pitanja neusklađenosti bila su: upozorenja, oznake i upute koje nisu na službenom jeziku; nije navedena jedinstvena kontaktna točka; nedostaje vrsta, serija ili serijski broj ili su navedene druge obmanjujuće oznake.

Ako se u obzir uzmu i ispitivanja, koja je proveo laboratorij, i provjere upozorenja, oznaka i uputa, koje su provela tijela za nadzor tržišta, ukupno 64 uzorka nisu ispunila najmanje jedan od zahtjeva.

Slika 2 – Ukupni rezultati ispitivanja (isključujući upozorenja, oznake i upute) (N = 73)

Slika 3 – Ukupni rezultati ispitivanja (uključujući upozorenja, oznake i upute) (N = 73)

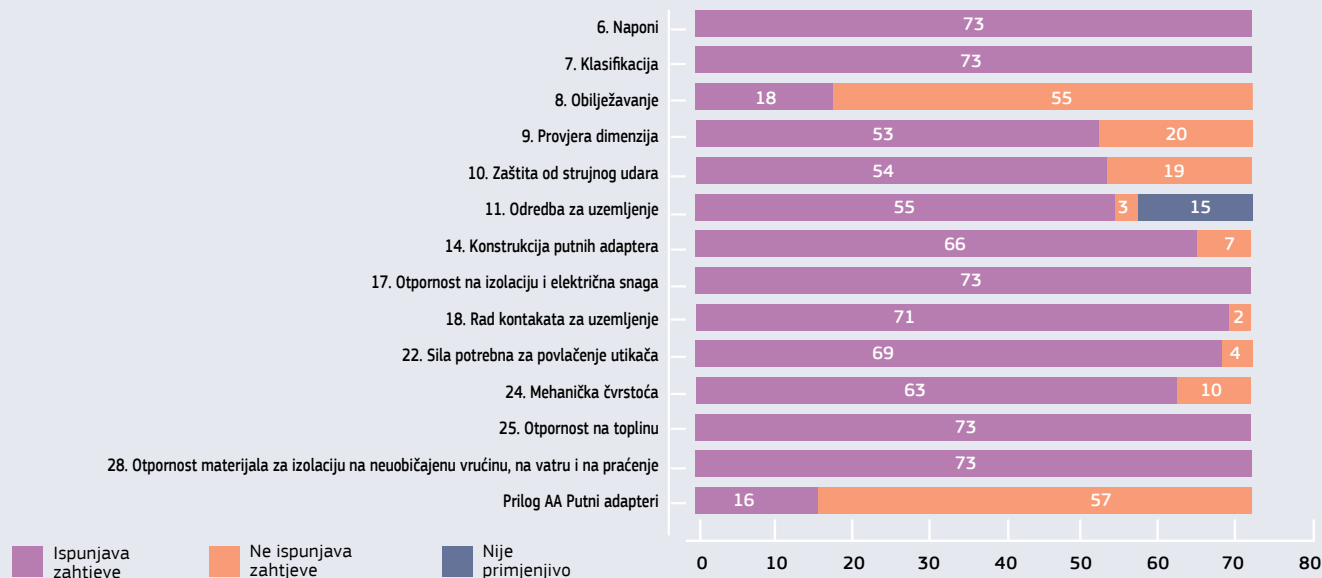
3.2. Rezultati po odredbi

Promatraju li se rezultati po odredbi IEC 60884-2-5:2017, vidi se da su odredbe koje su proizvele posebno velik broj uzoraka koji nisu ispunjavali zahtjeve uključivale odredbu 8 (Označavanje) kao i odredbu 9 (Provjera dimenzija) i odredbu 10 (Zaštita od strujnog

udara). Ukupno 57 putnih adaptera od njih 73 nije ispunilo zahtjeve iz Priloga AA, Putni adapteri.

Na slici 4 prikazuje se detaljniji pregled rezultata ispitivanja po odredbi.

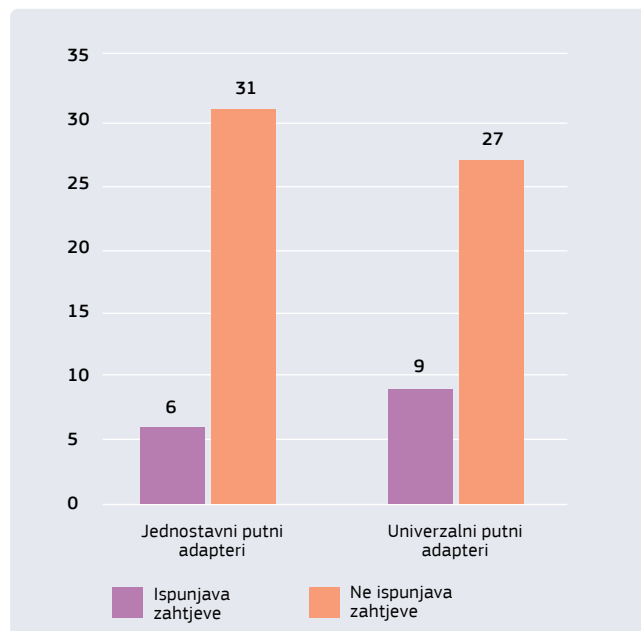
Slika 4 – Rezultati ispitivanja po uvjetu (N = 73)

3.3. Rezultati po vrsti proizvoda

Vrsta proizvoda s najvećim brojem uzoraka koji nisu ispunjavali zahtjeve bili su jednostavni putni adapteri. Ukupno 84 % jednostavnih putnih adaptera i 75 % univerzalnih putnih adaptera nije ispunilo barem jedan od zahtjeva plana ispitivanja.

Slika 5 – Rezultati ispitivanja po kategoriji proizvoda (N = 73)

3.4. Zaključci o rezultatima ispitivanja

Električna i mehanička ispitivanja

Rezultati ispitivanja pokazali su da 58 ispitanih uzoraka od 73 ispitana uzorka ne ispunjava zahtjeve barem jedne odredbe relevantnog sigurnosnog standarda. Općenito, riječ je o visokoj stopi neuspjeha, a mnoga pitanja neusklađenosti mogla bi dovesti do ozbiljnog rizika za potrošače.

U velikoj većini uzoraka koji nisu ispunjavali zahtjeve uočeni su nedostaci povezani s načinom izrade. Najozbiljniji otkriveni problemi uključuju:

- a) **Pristupačnost pinova utikača pod naponom.** Dodirivanje utikača putnog adaptera koji su pod naponom znači da korisniku prijete rizik od strujnog udara. Pinovi pod naponom dio su utikača koji prenosi električnu struju i obično su izrađeni od metala. Kada je putni adapter priključen u utičnicu, ti su pinovi spojeni na električno napajanje. Pinovi bi trebali biti potpuno zatvoreni unutar utikača tako da ih korisnik ne može dirati dok se utikač upotrebljava. Međutim, ako postoji nedostatak u dizajnu ili konstrukciji putnog adaptera, pinovi možda neće biti potpuno zatvoreni.
- b) **Rolette koje nisu učinkovite ili nedostaju.** To znači da pinovi utičnice koji su pod naponom nisu odgovarajuće zaštićeni pa potrošači, a osobito djeca, mogu umetnuti metalne predmete u kontakte utičnice riskirajući dodirivanje dijelova pod naponom i mogući strujni udar.
- c) **Pregrijavanje u adapteru.** Kontakti utičnica nekih proizvoda vrlo su labavo zahvatili utikač uređaja, što je dovelo do rizika od pregrijavanja u adapteru. To pregrijavanje može otopiti okolnu plastičnu izolaciju, dopuštajući izloženost unutrašnjih električnih dijelova pod naponom.

- d) **Neprikladni načini uzemljenja.** Neki uzorci nisu uopće bili uzemljeni, ali su omogućivali uključivanje vrsta utikača koji se koriste isključivo za uređaje koji zahtijevaju uzemljenje. Uzemljenje je jedan od načina pružanja dodatne zaštite ako se uređaju priključenom na adapter pojavi električni kvar. Činilo se da drugi uzorci pružaju uzemljenje, ali ispitivanjem su utvrđeni nedostaci u krugovima uzemljenja.

Jedan pozitivan nalaz bio je da se u ispitivanju osmišljenom za otkrivanje zapaljivih materijala pokazalo da **se nijedan plastični dio ni u jednom od uzoraka vjerojatno neće zapaliti**. Ovaj aspekt predstavlja veliko poboljšanje u usporedbi s drugim jeftinim proizvodima koji su prethodno ispitivani u projektima CASP (kao što su kabeli i punjači).

Upozorenja, oznake i upute

Tijela za nadzor tržišta provela su provjere upozorenja, oznaka i uputa na svojim nacionalnim jezicima. Provjerama je utvrđeno da 85 % uzoraka ne ispunjava zahtjeve. Najčešća pitanja neusklađenosti bila su: upozorenja, oznake i upute koje nisu na službenom jeziku; nije navedena jedinstvena kontaktna točka; nedostaje vrsta, serija ili serijski broj.

Putni adapteri dizajnirani su samo za privremenu upotrebu, a važno je da potrošači imaju sve potrebne informacije kako bi razumjeli kako sigurno upotrebljavati putne adaptere. Potrošače treba upozoriti na slučajeve kada adapter dopušta spajanje uređaja dizajniranog za jedan napon na električni sustav druge zemlje, ali ne pretvara napon. Nijedan od ispitanih putnih adaptera nije dizajniran za pretvaranje napona, ali nekima od njih nedostajalo je potrebno upozorenje.

Usto, neki proizvodi nisu imali nikakve naznake o proizvođaču ili uvozniku. Informacije te vrste koje nedostaju otežavaju tijelima za nadzor tržišta poduzimanje mjera. Na primjer, ako se objavi obavijest o opozivu, potrošači bi trebali točno znati o kojem se proizvodu radi.

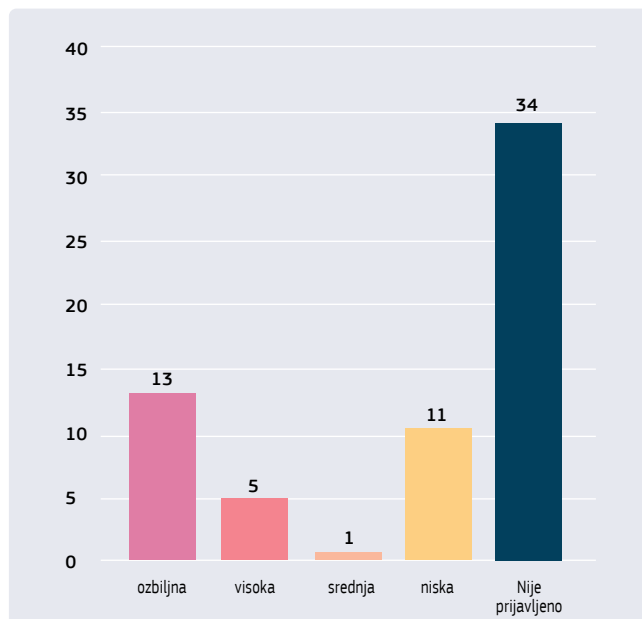
4. Procjene rizika i mjere

4.1. Rezultati procjene rizika

Univerzalni putni adapteri mogu se staviti na tržište samo ako ispunjavaju sigurnosne zahtjeve utvrđene u Direktivi o niskom naponu (LVD)². Jednostavni adapteri moraju biti u skladu sa zahtjevima Direktive o općoj sigurnosti proizvoda (GPSD)^{3,4}. Pri procjeni predstavlja li proizvod rizik, pristup se mora temeljiti na Odluci (EU) 2019/417 (Smjernice RAPEX⁵). Tijela za nadzor tržišta pri izradi procjene rizika koristila su se Alatom smjernica za procjenu rizika (RAG⁶) kojim upravlja Europska komisija (EK).

Na *Slici 6* prikazane su razine rizika (na temelju procjene rizika koju su provela tijela za nadzor tržišta) uzoraka koji nisu ispunjavali zahtjeve.

Slika 6 – Pregled razina rizika uzoraka koji nisu ispunjavali zahtjeve (N = 64)

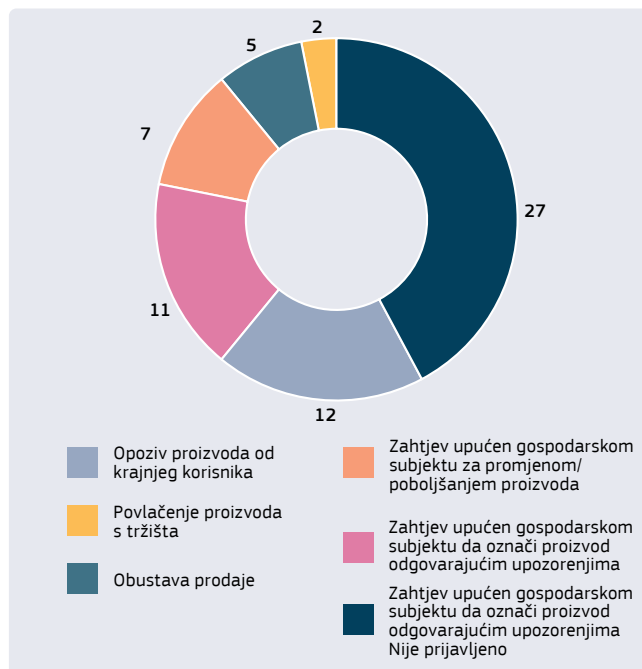
4.2. Korektivne mjere

Na temelju rezultata ispitivanja i provedenih procjena rizika tijela za nadzor tržišta odlučuju o tome koje korektivne mjere treba poduzeti u pogledu proizvoda koji nisu u skladu sa zakonodavstvom EU-a i/ili primjenjivim normama kako bi se spriječilo stavljanje opasnih proizvoda na jedinstveno tržište. Na *slici 7* prikazane su korektivne mjere poduzete u vezi s proizvodima koji nisu ispunjavali zahtjeve za ispitivanje.

Nadalje, kada se utvrdi ozbiljan rizik, tijela za nadzor tržišta zakonski su dužna dostaviti obavijest u sustav Safety Gate (u skladu s člankom 12.1 Direktive o općoj sigurnosti proizvoda (2001/95/EZ)). Smjericama RAPEX⁷ također se preporučuje dostava obavijesti o mjerama poduzetima u vezi s proizvodima koji nisu ozbiljno rizični.

Na temelju aktivnosti pokrenutih zajedničkom kampanjom ispitivanja (do 14. travnja 2023.) za šest su proizvoda objavljene obavijesti u sustavu Safety Gate, a na čekanju su obavijesti za sedam proizvoda

Slika 7 – Mjere donesene za uzorke koji nisu ispunjavali zahtjeve (N = 64)

² EUR-Lex - 32014L0035 - HR - EUR-Lex (europa.eu)

³ EUR-Lex - 32001L0095 - HR - EUR-Lex (europa.eu)

⁴ Uredba (EU) 2023/988 o općoj sigurnosti proizvoda objavljena je u Službenom listu 23. svibnja 2023.

EUR-Lex - 32023R0988 - HR - EUR-Lex, Stupa na snagu 12. lipnja 2023., a počinje se primjenjivati 13. prosinca 2024.

⁵ Provedbena odluka Komisije (EU) 2019/417 od 8. studenoga... - EUR-Lex (europa.eu)

⁶ RAG ECL V10 (europa.eu)

⁷ EUR-Lex - 4390682 - HR - EUR-Lex (europa.eu)

5. Zaključci i preporuke

5.1. Zaključci

Sveukupno, ishod aktivnosti pokazao je visoku stopu neuspjeha: 79 % uzorkovanih putnih adaptera nije ispunilo barem jedan od zahtjeva utvrđenih u planu ispitivanja.

U kampanji ispitivanja otkriven je širok raspon pitanja neusklađenosti koje povećavaju rizik od strujnog udara koje, među ostalim, uključuju: rolete kojih nema ili su neučinkovite; izloženost pinovima utikača pod naponom; neprikladni načini uzemljenja.

Svi uzorci ispunjavali su zahtjeve iz odredbe 28. (otpornost na abnormalnu toplinu i požar) te se nijedan plastični dio ni u jednom od uzoraka nije mogao zapaliti. To ukazuje na pozitivan razvoj ako se usporede rezultati s rezultatima prethodnih projekata CASP usmjerenih na električne uređaje (CASP2019 o punjačima⁸ i CASP2020 o kabelima⁹).

Nadalje, provjere koje su provela tijela za nadzor tržišta u pogledu upozorenja, oznaka i uputa na svojem nacionalnom jeziku pokazale su da 85 % njih ne ispunjava zahtjeve. Oni su važan dio profila rizika svakog proizvoda jer potrošačima pružaju ključne informacije o sigurnoj upotrebi putnih adaptera.

Svi uzorci koji nisu ispunili zahtjeve električnih i mehaničkih ispitivanja imali su barem jedan problem povezan s upozorenjima, oznakama i uputama.

Tijela za nadzor tržišta objavila su šest obavijesti u sustavu Safety Gate na temelju ishoda ovog PSA-a (na čekanju ju još sedam obavijesti) i zatražila od gospodarskih subjekata da povuku proizvode s tržišta, opozovu ih od krajnjih korisnika ili zaustave prodaju kada se procijeni da proizvodi predstavljaju ozbiljan, visok ili srednji rizik.

5.2. Preporuke za dionike

Sljedeće preporuke temelje se na ishodu procesa ispitivanja i rasprava među tijelima za nadzor tržišta tijekom projekta.

Za potrošače

Putne adaptere kupujte samo iz pouzdanih maloprodajnih kanala.

Pažljivo pročitajte upozorenja, oznake i upute te ih se pridržavajte.

Ako ste ga kupili u Europi, provjerite jesu li na putnom adapteru navedeni **ime i fizička adresa pravne osobe s poslovnim nastanom u Europskoj uniji**. U slučaju sigurnosnog problema ili nedostatka s putnim adapterom, pravna osoba s poslovnim nastanom u Europskoj uniji može se smatrati odgovornom i može se kontaktirati za svu potrebnu podršku i pomoć.

Provjerite je li adapter ispravno priključen **u zidnu utičnicu i je li uređaj ispravno priključen u adapter.**

Putni adapteri služe samo za privremenu uporabu.

Nemojte preopterećivati adaptere i pazite da mrežni dovod odgovara uređaju.

Izbjegavajte upotrebu putnih adaptera kada su oštećeni.

Za europska i nacionalna tijela

Usredotočite se na putne adaptere. Ova aktivnost i prethodni projekti CASP pokazali su povijest neuspjeha za ovu vrstu proizvoda. Tijela za nadzor tržišta koja sudjeluju u projektu CASP potiču se na širenje rezultata kako bi se maksimalno povećao učinak i doseg projekta te kako bi se povećala sigurnost potrošača diljem EU-a/EGP-a.

Budite svjesni zahtjeva za upozorenja, oznake i upute te izvršite početne provjere. Na svim putnim adapterima mora biti oznaka s točnim nazivom i poštanskom adresom europske kontaktne točke te s odgovarajućim informacijama o sljedivosti kako bi se pomoglo u opozivu nesigurnih putnih adaptera (internetska stranica nije dovoljna za adresu kontaktne točke).

Mnoge zahtjeve mogu provjeriti sama tijela bez uključivanja laboratorija (npr. oznake/upute, nezaštićeni pinovi, manjak roleta, umetanje jednog pola).

⁸ <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/caspChargers>
⁹ <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/casp2020Cables>

Za gospodarske subjekte

Budite svjesni primjenjivog zakonodavstva i poduzmite korake kako biste provjerili jesu li proizvodi ispravno testirani. Poduzmite sve potrebne mjere opreza da biste osigurali da su proizvodi u potpunosti u skladu sa zahtjevima Direktive o niskom naponu (2014/35/EU), Direktive o općoj sigurnosti proizvoda (2001/95/EU) i primjenjivih standarda. Svi dionici moraju razumjeti svoju ulogu u lancu opskrbe i ispuniti svoje obveze u pogledu sigurnosti proizvoda koje prodaju na tržištu.

Upoznajte svog dobavljača. Provjerite i potvrdite identitet dobavljača s kojima imate posla.

Shvatite važnost upozorenja, oznaka i uputa. Postoje posebni rizici povezani s lošim upozorenjima, oznakama i uputama jer nepravilna upotreba bilo kojeg električnog proizvoda može dovesti do ozljeda.

Za organizacije za normizaciju

Zahtjeve za neuzemljene putne adaptere više prilagodite potrošačima. Ne postoji zahtjev da se osigura uključivanje indikacije u pogledu činjenice da adapter nije uzemljen kada je u njega priključen uređaj klase I. Ako se to ne može spriječiti zahtjevi za konstrukciju (npr. s utikačima BS 1363), trebao bi postojati zahtjev kojim se osigurava uključivanje odgovarajućeg upozorenja.

Norme bi trebale uključivati zahtjev za čitljivost. Standardi dopuštaju reljefno oblikovane oznake, ali često ih je teško čitati zbog nedostatka kontrastnih boja. Nadalje, to su mali proizvodi pa je raspoloživ prostor ograničen, zbog čega je neki tekst vrlo mali i teško čitljiv.

Razjasnite pokrivenost i zahtjeve u vezi s USB priključkom i uzemljenjem u putnim adapterima. Standard adaptera zabranjuje simbol klase II, ali ga standard EN 62368 zahtijeva za USB proizvode klase II.

1. Što je CASP?

Koordinirane aktivnosti za sigurnost proizvoda (CASP) tijelima za nadzor tržišta iz zemalja Europske unije / Europskog gospodarskog prostora omogućuju suradnju i jačanje sigurnosti proizvoda stavljenih na jedinstveno tržište.

CASP 2022. uključuje šest aktivnosti povezanih s određenim proizvodom i četiri horizontalne aktivnosti.

Aktivnosti povezane s određenim proizvodom testiraju različite vrste proizvoda koje mogu predstavljati rizik za potrošače. Proizvode odabiru i prikupljaju uključena tijela za nadzor tržišta te se ispituju na temelju zajednički dogovorenog plana ispitivanja.

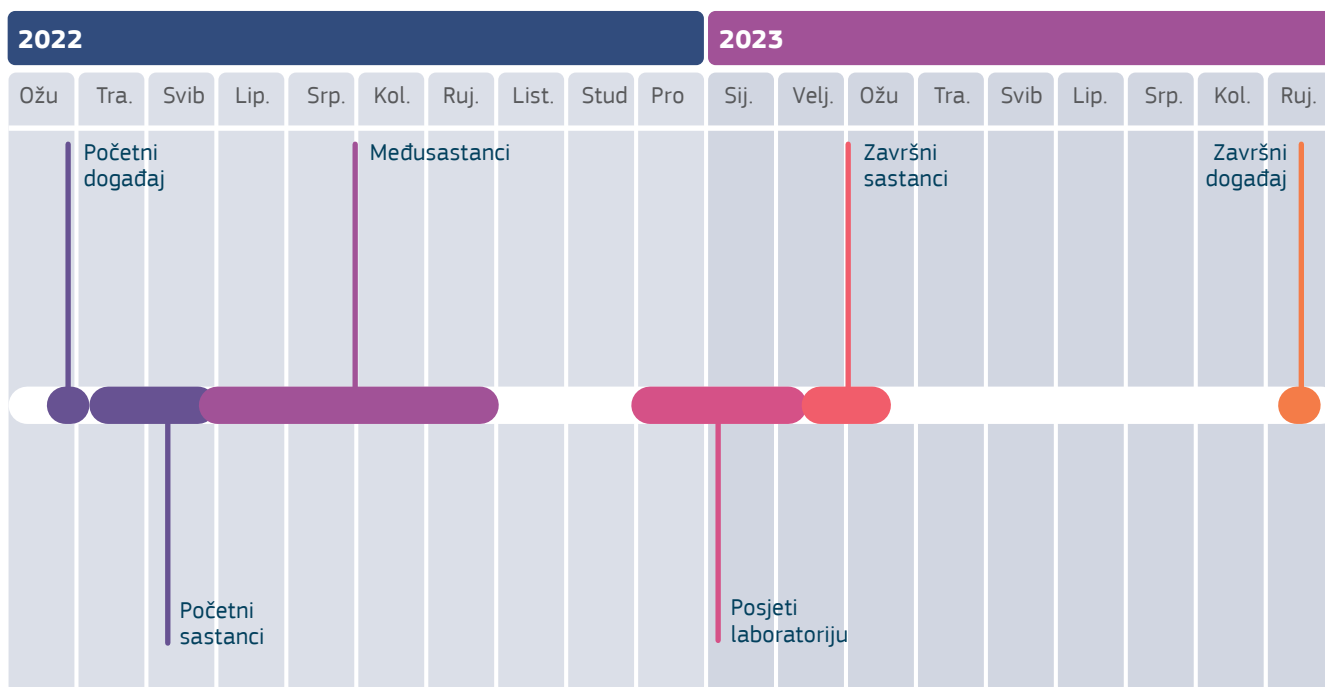
• **Horizontalne aktivnosti** predstavljaju forum za tijela za nadzor tržišta za razmjenu ideja i najboljih praksi. Pod vodstvom tehničkog stručnjaka razvijaju zajedničke pristupe, postupke i praktične alate za nadzor tržišta.

Uloge i odgovornosti

2. Plan rada za aktivnosti povezane s određenim proizvodom

Kontinuirana interna komunikacija preko platforme Wiki Confluence

POČETAK	UZORKOVANJE I ISPITIVANJE	IZVJEŠĆIVANJE	VANJSKE KOMUNIKACIJE
Opsežno istraživanje dokumentacije	Postupak natječaja za izbor laboratorija	Procjena rizika	Razvoj komunikacijskog alata
Razgovori za utvrđivanje područja primjene	Odabir i ugovaranje laboratorija	Koordinacija mjera koje su donijela tijela za nadzor tržišta	Razvoj komunikacijskih poruka
Nacrt plana ispitivanja i uzorkovanja	Uzorkovanje i transport	Izrada završnih izvješća	Pokretanje komunikacijske kampanje
Mapiranje laboratorija	Postupak ispitivanja i izvješća o ispitivanju	Odlaganje ili vraćanje uzoraka tijelima za nadzor tržišta	Procjena učinka

3. Alati i procesi za aktivnosti povezane s određenim proizvodom

0

Postupak prije CASP-a

GU JUST provodi zadatak određivanja prioriteta za odabir kategorija proizvoda. Šest kategorija proizvoda u CASP-u 2022. odabrala su uključena tijela za nadzor tržišta u okviru savjetovanja koje je organizirao GU JUST.

1

Potvrđivanje planova ispitivanja i uzorkovanja

Tehnički stručnjaci izrađuju planove na temelju povratnih informacija tijela za nadzor tržišta i raspoloživog proračuna. Nacrti se predstavljaju na početnom sastanku, a zatim ih tijela za nadzor tržišta dorađuju i potvrđuju preko Wikija.

2

Odabir laboratorija

Tim izvođača mapira laboratorije i javlja im se kako bi prikupio cijene i druge informacije. Natječajni postupak pokreće se nakon početnog sastanka, a ponude se ocjenjuju. Tijekom međusastanaka uključena tijela za nadzor tržišta odlučuju koji će laboratorij odabrati.

3

Prikupljanje i transport uzoraka

Tijela za nadzor tržišta prikupljaju relevantne uzorke sa svojih nacionalnih tržišta i upisuju ih u kodifikacijski dosje. Nakon preliminarnih provjera tijela za nadzor tržišta šalju uzorke u laboratorij.

4

Ispitivanje i isporuka izvješća o ispitivanju

Laboratorij ispituje uzorke prema dogovorenom planu ispitivanja i učitava izvješća o ispitivanju na Wiki. Tijela za nadzor tržišta po potrebi traže pojašnjenje i odobravaju izvješća.

5

Procjena rizika

Tehnički stručnjak i tijela za nadzor tržišta izrađuju scenarije na temelju odabranih uzoraka tijekom sastanka u laboratoriju i analiziraju rizike. Tijela za nadzor tržišta provode procjene rizika za sve uzorke koji ne ispunjavaju zakonske zahtjeve.

6

Prijenos scenarija u alat smjernica za procjenu rizika

Scenariji razvijeni tijekom projekta prenose se u alat smjernica za procjenu rizika.

7

Mjere koje su donijela tijela za nadzor tržišta

Tijela za nadzor tržišta poduzimaju odgovarajuće mjere za predmetne proizvode i prijavljuju ih u sustav Safety Gate.

8

Vanjske komunikacije

Aktivnosti vanjske komunikacije pokreću se na završnom događaju. Nakon toga uslijedit će paneuropska komunikacijska kampanja u trajanju od dva do tri tjedna.

Alati

Audiovizualni isječci namijenjene potrošačima i općoj publici izrađuju se za svaku aktivnost povezanu s određenim proizvodom i za cjelokupan projekt CASP 2022.

Infografike namijenjene gospodarskim subjektima razvijene su za svaku aktivnost povezanu s određenim proizvodom u projektu CASP 2022.

Završna izvješća izrađuju se za svaku aktivnost i za projekt CASP 2022. Prevedena su na sve službene jezike EU-a te na norveški i islandski.

Kanali

Komunikacijski materijal dijeli se preko:

- [web-stranice CASP EK-a](#)
- nacionalnih komunikacijskih kanala tijela za nadzor tržišta
- relevantnog tiska i drugih dionika

EUROPSKA KOMISIJA

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
E-mail: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Europska komisija nije odgovorna za bilo kakve posljedice koje proizlaze iz ponovne uporabe ove publikacije.

© europska unija, 2023

Politika ponovne uporabe dokumenata Europske komisije uređena je na temelju Odluke Komisije 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. o ponovnoj uporabi dokumenata Komisije (SL L 330, 14.12.2011., str. 39).
Osim ako je navedeno drukčije, ponovna uporaba ovog dokumenta dopuštena je u skladu s licencijom Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znači da je ponovna uporaba dopuštena uz navođenje relevantnih podataka i svih izmjena.

Za svaku uporabu ili reprodukciju elemenata koji nisu u vlasništvu Europske unije možda će biti potrebno zatražiti dopuštenje izravno od odgovarajućih nositelja prava.

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Europa:
https://europa.eu/european-union/index_hr

Ured za publikacije
Europske unije

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2023

PDF ISBN 978-92-68-03732-4 doi:10.2838/594809 DS-03-23-174-HR-N